

בדין נחלקה התיומת

אינם כלים באמצע בשני הוצין אלא בהוצא אחת לבד וקשיא להו דבעי דבר שאין רוב הלולבים נמצאים באותו ענין להיותם כלים באמצע בשני הוצין וניחא להו דאף על פי שרוב לולבים אינם נמצאים בענין זה בעי להנך דמשתכח.

ד. רי"ף | מסכת סוכה דף טו עמוד א

אמר רב נפרדו עליו דאיפרודי איפרודי נפרצו עליו דעבדי כחופיא פירוש נפרצו עליו כגון שנתרו מן השדרה והן תלויין בה וזהו דעביד כי חופיא שההוצין כשנחתכין מן השדרה נקראין חופיא כדגרסי' בהגוזל קמא [בבא - קמא צ"ו ע"א] הוצין ועבדינהו חופיא והוא כעין שבירה נפרדו שנפרדו ההוצין כעין פתיחת החריות ולא ניתק אחד מחבירו ולפיכך כשר:

בעי רב פפא נחלקה התיומת מהו ת"ש דא"ר יהושע בן לוי נחלקה התיומת נעשית כמי שניטלת התיומת ופסול פירוש התיומת גבא דהוצא דמתיים להו לשני צידי העלה ומשוי להו חד כי כל אחת ואחת כפולה לשנים ותאומה מגבה ואם נפרדו ההוצין זה מזה ועמד כל אחד ואחד כשהוא כפול לב' והתיומת שלהן קיימת כשר ואם נחלקה התיומת הרי הוא כאילו נפרצו העלין ופסול:

ה. רמב"ם | הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ח הלכה ד

ברייתא עלין של לולב כך היא, כשהם גדלין גדלין שנים שנים ודבוקין מגבן וגב כל שני עלין הדבוקין הוא הנקרא תיומת נחלקה התיומת פסול, היו עליו אחת אחת מתחלת ברייתו ולא היה להם תיומת פסול, לא היו עלין זה על גב זה כדרך כל הלולבין אלא זה תחת זה אם ראש זה מגיע לעיקר שלמעלה ממנו שנמצא כל שדרו של לולב מכוסה בעלין כשר, ואם אין ראשו של זה מגיע לצד עיקרו של זה פסול. /השגת הראב"ד/ ברייתא עלין וכו'. א"א זהו דסליק בחד הוצא.

ו. חידושי הריטב"א | מסכת סוכה דף לא עמוד ב

אמר רב הונא אמר רב חנינא לא שנו אלא נקטם אבל נסדק כשר. פי' נסדק דומיא דנקטם דהיינו בעלה העליון בראשו ואסיקנא דאי עביד כהמנך פסול, וכי תימא והא דקתני נחלקה התיומת פסול ופירשו רבותינו דתיומת היינו העלה האמצעי והתם אף על גב דלא עביד כהמנך פסול, וי"ל דהתם כשנחלקה רובה אבל נסדק מיעוטו דהיינו בראשו כשר עד דעביד כהמנך, ועוד י"ל דאפילו נחלקה מיעוטו פסול דומיא דנקטם וכי אמרינן נסדק מעוטו כשר כשנסדק לרחבו דהוי כעין נקטם שנקטם לרחבו ולפיכך במיעוטו כשר כל היכא שאינו תלוי ועביד כהמנך דהדר הוא דאינו ניכר בו כנ"ל, ולפי זה ראוי לחוש כשהסדק לארכו שהוא מתרבה בכל שעה כשמנענעו לפסול אפילו במיעוטו, וכן חוששין בעלי הנפש, מיהו קצת רבותינו ז"ל פירשו שנחלקה התיומת אינו העלה העליון אלא שהעלין הכפולין יש להם בגבם דבר שמחבר אותם ומתיימן ונקרא תיומת ואם נחלקו רוב העלין ורוב כל עלה ועלה באותו מקום פסול, והשתא לא איירינן כלל בעלה האמצעי אלא בשאר העלין, וכן משמע בירושלמי דאמרי' נפרצו עליו נעשה כמי שנחלקה התיומת, דאלמא פיסולא דנחלקה התיומת בכל העלין דומיא דנפרצו עליו מדקא מדמי לה להדדי.

ז. הר"ן על הרי"ף | מסכת סוכה יד: טו.

גמ' אמר רב הונא א"ר (חסדא) [חנינא] לא שנו אלא נקטם אבל נסדק כשר. כבר כתבתי במשנתנו דנקטם ראשו היינו ראש העלה העליון ובדידיה נמי אמרינן דנסדק כשר אלא היכא דעביד כי המנך וכו' והא אמרינן לקמן דנחלקה התיומת פסול ופירשו בו דהיינו העלה האמצעי

א. סוכה דף לא עמוד ב - לב עמוד א

נקטם ראשו. אמר רב הונא: לא שנו אלא נקטם, אבל נסדק - כשר. - ונסדק כשר? והתניא: לולב כפוף, קוץ, סדוק, עקום דומה למגל - פסול. חרות - פסול. דומה לחרות - כשר! - אמר רב פפא: דעביד כהימנך. עקום דומה למגל אמר רבא: לא אמרן אלא לפניו, אבל לאחריו - ברייתיה הוא. אמר רב נחמן: לצדדין כלפניו דמי, ואמרי לה: כלאחריו דמי. ואמר רבא: האי לולבא דסליק בחד הוצא - בעל מום הוא, ופסול.

נפרצו עליו כו' אמר רב פפא: נפרצו - דעביד כי חופיא, נפרדו - דאיפרודי אפרודי. בעי רב פפא: נחלקה התיומת מהו? תא שמע, דאמר ר' מתון אמר רבי יהושע בן לוי: ניטלה התיומת - פסול. מאי לאו - הוא הדין נחלקה? - לא, ניטלה שאני, דהא חסר ליה. איכא דאמר, אמר ר' מתון אמר רבי יהושע בן לוי: נחלקה התיומת - נעשה כמי שניטלה התיומת, ופסול.

ב. תוספות | מסכת בבא קמא דף צו עמוד א

נחלקה התיומת כו' - מצא ר"י בתשובת הגאונים ניטלה התיומת אותו הוצא העליון בראש הלולב שאין הוצא למעלה הימנה והוא כשני הוצין דבוקין זה בזה ונקראין תיומת וכן משמע מתוך ה"ג שרוצים לפרש כן ולדבריהם לא ימצא לנו לולב כשר כי בטורח נמצאין אותן שיש להם תיומת כזה אפי' אחד בה' מאות ויש לומר שאף לדבריהם אין פסול אלא שהיה מתחילה כענין זה ונחלק שנשתנה מברייתו ובקונטרס פירש נחלקה תיומת שני עלים עליונים אמצעיים ששם כלה השדרה נחלקה זה מזה ונסדקה השדרה עד העלין של מטה מהן ומתוך פירושו משמע שנסדק השדרה כל כך שנראה העלין העליונים חלוקין ומפוזרין זה מזה ועוד אור"י דיש מפרשים שכל עלי הלולב כפולין כל אחד לשנים ויש בראש הלולב בסוף השדרה ב' עלין יוצאין ממנה שכל אחד כפול לשנים כשאר עלי הלולב ואותם שנים עלין היוצאין מראש השדרה נקראין תיומת ואהנהו בעי נחלקה התיומת מהו אם נחלקו זה מזה דהיינו קצת מן השדרה ומיהו אין רוב הלולבין נמצאין כענין זה ומכל מקום יש לומר דבעי דאי משתכח כה"ג תיומת ונחלקה מהו.

ג. בית יוסף | אורח חיים סימן תרמה

ונראה דמיירו לולבים שהם כלים באמצע בשני עלין שכל עלה מהם כפול כדרך שאר עלין שבלולב והם נקראים הוצין ולפי מה שמצא ר"י בתשובת הגאונים צריך ששני הוצין אלו יהיו דבוקים ממש בלי שום פירוד כאילו הם גוף אחד וזה דבר שאינו נמצא בארצם אבל אצלנו נמצא הרבה פעמים כמין דבר אדום בלולב מצד פניו שהוא מחבר שני הוצים אלו ונראה כל ראש הלולב כאילו הוא עץ אחד בלי שום פירוד ולפירוש האחרון שכתב ר"י אין צריך ששני הוצין אלו יהיו דבוקים זה בזה כאילו הם גוף אחד אבל צריך שיהיו סמוכים זה לזה כמשפטם שהם נראים כשנים אלא שאין ביניהם חילוק כלל אבל אם נחלק הוצא זה מחבירו דהיינו על ידי שתחלק קצת מהשדרה פסול ומיהו בחילוק מועט שתחלק השדרה מיפסל ודלא כרש"י דמצריך שתחלק השדרה כל כך שנראים העלין העליונים חלוקים ומפוזרים זה מזה לגמרי ומה שכתבו אין רוב הלולבים נמצאים בענין זה היינו לומר דהרבה לולבים

ביאור הגר"א

וי"מ לומר כו'. הוא דעת רש"י שהביאו הגהת סמ"ק ואינו ברש"י שלפניו וז"ל סמ"ק שם נחלקה התיומת כו' פירש"י שתי עלין העליונים ששם השדרה כלה וכ' בהג"ה שם האמצעיות אף על פי שכל עלה ועלה שלם בעצמו כמו שאר עלי הלולב שכאו"א כפולה לשתים כו' לפיכך לולבין המצויין בינינו רובן פסולים שרובם אין שתי עלין האמצעיות מחוברין יחד והוא פירש"י שלפניו וכ' ועוד פי' הקו' פי' אחר נחלקה התיומת דהיינו עלה האמצעית שדרכו להיות כפול כשאר עלין נחלק לשתים לפי"ז לולבין המצויין בינינו רובן כשרים כיון שעלה האמצעי שלם ומיהו יש מקצתן שעלה האמצעי נחלק בראשו ומ"מ יש להכשירן לפי' פי' הקו' דפי' דוקא כשנחלקה עד למטה מן העלין כדפי' בתוס' ר' יהודה עכ"ל והוא כמ"ש ברש"י שלפניו על פי' הראשון נחלקו זה מזה כו' שלמטה מהם וע"ש ד"ה נחלקה כו'. וכ' בת"ה שאלה נחלקה התיומת רבו בו פתרונים האיך אנו נוהגים בו. תשובה דיש לנהוג כפי' אחר שברש"י כמ"ש בהגהת סמ"ק דעלה האמצעית כו' עד למטה מן העלין ובא"ז הוסיף להקל דבעי נחלק גם השדרה עד העלין שלמטה הימנה וכ' בא"ז דעל פרש"י אני סומך הלכה למעשה. וכ"ה ברש"י שלנו כפי' הראשון ונסדקה השדרה עד כו' ובהג"ה כאן לא העתיק אלא כמ"ש בהגהת סמ"ק:

מיהו כו' כי יש כו'. הוא הרשב"א ור"ן ומ"מ שפי' ג"כ כל' הב' שברש"י והקשה הרשב"א והא אמרי' דוקא דעביד כי המניק וי"ל דהתם שנסדק מיעוטו דהיינו בראשו וכאן דנחלק רובה ועוד י"ל דאפי' מיעוטו פסול דומיא דנקטם וכי אמרי' שם בשנסדק לרחבו דשם כשר במיעוטו עד דעביד כי המניק ולפי"ז ראוי לחוש לארכו אפי' במיעוטו וטעם לפי שמתרבה הסדק בניעונו וכן חוששין בעלי הנפש וכ"כ הר"ן ולעיקר דינא תופסין דוקא שנחלקה רובו וכמ"ש הר"ן על תי' הב' ואין זה במשמע אלא שראוי לחוש ולהחמיר ומ"מ כ' כתי' הראשון ויש מי שפי' נחלקה התיומת העלה האמצעי עליון שבכולם כו' ואין פסול אלא ברוב עלה ולא במיעוטו אלא שהרשב"א והר"ן ומ"מ תופסי' לדינא כפי' הגאונים וש"ע בכל העלין כנ"ל ולכן השמיט בהג"ה דעה זו ברוב עלה לפי שלדעתם אף שתופסים לפירש"י ברוב מ"מ אין סוברין כמותו ולדעת סמ"ק וא"ז דוקא שנחלק כולו אלא שכ' דעת המחמירין לחומרא בעלמא אבל לדינא יש להחמיר כפי' הרשב"א דברובו דבכל פסול רובו ככולו והוא פשוט לדעת הרשב"א ור"ן ומ"מ ועל מקצתו אין להחמיר כלל כמ"ש הר"ן שאין זה במשמע שפי' סדק כהימנע על רחבו דאין דרכו ליעבד כהמניק לרחבו וכמ"ש המ"מ כנ"ל:

יא. חידושי הרשב"א | מסכת בבא קמא דף צו עמוד א

נחלקה התיומת. פי' הרי"ף ז"ל גבא דהוצא דמתיים להו לשני צדי העלה כשהוא כפול לשנים, וכן פי' הראב"ד ז"ל. ומשמע דעל רוב העלין קאמר כלומר שנחלק גב העלין כולן או רובן שאלו לא נחלקה אלא תיומת של אחת אפילו נטל עלה אחד מן השדרה אינו נראה שיפסל הלולב בכך, דהא נפרצו עליו ונפרדו עליו קאמרין דמשמע כולן או רובן וה"ה לנטלה או נחלקה התיומת שלהן, וכן נ"ל מלשון הרב בעל הלכות ז"ל שכ"כ נחלקה התיומת מהו האי גבא דהוצא היכי דדבקי אהדדי ההוא דמתיים להו ומשוה להו חד ונחלק מהו כנפרצו עליו דמי ופסול או כנפרדו עליו דמי וכשר ע"כ. אבל רש"י ז"ל פי' התיומת כף התמר האמצעי העליון, ואפילו לפי פירושו נראה דוקא בשנחלק כל גב אותו העלה או רובו שאין נראה שיפסל במעט שנחלק או ניטל או יבש כל שהוא מאותו העלה האמצעי העליון שיפסול בכך שא"כ רוב הלולבין פסולין. ובתוס' פרשו תיומת שני עלין העליונים

אלמא דאע"ג דלא עביד כי המנע פסול תירצו בזה דכי פסלינן בנחלקה התיומת היינו דוקא ברובא אבל מיעוטא לא מיפסל אלא היכא דעביד כי המנע [ויש מחמירין ומפרשין דנסדק במקום התיומת פסול והא דדייקין אבל נסדק כשר הוא באמצע העלה לארכה אבל נסדק במקום התיומת נחלק שמו ופסול] **ומחמירין עוד לומר** דכל שנחלק התיומת אפילו במיעוט פסול וכי שרינן נסדק בדלא עביד כי המנע היינו בשנסדק לרחבו ואין זה במשמע אלא שראוי לחוש ולהחמיר ואחרים פירשו דנחלקה התיומת לאו בעלה האמצעי בלחוד קאמר אלא העלין הכפולין יש להן בגבן דבר שמחבר אותם ומתאימן ונקרא תיומת ואם נחלקו רוב העלין ורוב כל עלה ועלה מהם באותו מקום פסול והכי משמע בירושלמי דאמרין נפרצו עליו נעשה כמי שנחלקה התיומת [אלמא] בכל העלין הוא דומיא דנפרצו עליו מדקא מדמי להו להדדי וכן פירש הרב אלפסי ז"ל בסמוך ולפי זה אפשר דאפילו נסדק רובו או כולו של עלה האמצעי כשר אא"כ עביד כי המנע ומקילין עוד לפי זה ואומרים דכי פסלינן בדעביד כי המנע היינו שהלולב עשוי כך מתחילתו כעין ב' שדראות מקצת עלין כאן ומקצת עלין כאן אבל נסדק ראש העלין והשדרה ויכול לאגדו כה"ג נסדק מיקרי וכשר:

ה. מגיד משנה | הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ח הלכה ד

[ד] בריית עלין וכו'. בגמרא ובהלכות א"ר יהושע בן לוי נחלקה התיומת נעשה כמי שנטלה התיומת ופסול. ובהלכות מפורש כדברי רבינו וכ"ש אם נחלקו העלין במקום אחר ונסדקו לארכן שהוא פסול וכמ"ש הראב"ד ז"ל למעלה, ודע שפסול זה אינו אלא ברוב העלין ולא במיעוטן. ויש מי שפירש נחלקה התיומת העלה האמצעי העליון שבכולן וכבר הכריע הרמב"ן ז"ל מן הירושלמי שהוא כפירוש ההלכות ורבינו ואפילו לדברי אותן מפרשים אין הפסול אלא ברוב העלה ולא במיעוטו.

ט. תרומת הדשן | סימן צו

שאלה: נחלקו התיומות דלולב, רבו בו פתרונים. היאך אנו נוהגים בו?

תשובה: יראה דיש לנהוג כפי' אחד דרש"י, כמו שכתב בסמ"ק דעלה האמצעית שדרכו להיות כפול כשאר עלין נחלקת לשנים, זהו נחלקו התיומות. ולא מיקרי נחלקת אא"כ נחלקת עד למטה מן העלין. ובא"ז הוסיף להקל דבעי נחלקה השדראות ג"כ עד העלין שלמטה הימנה, והיינו נחלקה התיומות לפרש"י. וכתב עלה ר"י וא"ז דעל פרש"י אני סומך הלכה למעשה. ולשון סמ"ק נמי משמע להכשיר כפרש"י. וכן ראיתי אחד מהגדולים שהיה נוהג להכשיר לולבין שהיו סדוקים בעלה האמצעית בראשיהן ברוחב אצבע ויותר. הנראה לע"ד כתבתי.

י. שו"ע או"ח | הלכות לולב סימן תרמה סעיף ג

בריית עלין של לולב כך היא: כשהם גדלים, גדלים שנים שנים ודבוקים מגבן, וגב של שני עלין הוא הנקרא תיומת; נחלקה התיומת (ברוב העלין) (טור ובי"י), פסולה; היו עליו אחת אחת מתחלת ברייתו ולא היה תיומת, או שכל עליו כפולים מצדו האחד וצד השני ערום בלא עלין, פסול. הגה: ויש מפרשים לומר דאם נחלק העלה העליון האמצעי שעל השדרה עד השדרה, מקרי נחלקה התיומת ופסול; והכי נוהגין (ת"ה סי' צ"ז/צ"ח/ו). מיהו לתחלה, מצוה מן המובחר, נוהגין ליטול לולב שלא נחלק העלה העליון כלל כי יש מחמירין אפילו בנחלק קצת; ואם אותו העלה אינו כפול מתחלת ברייתו, פסול (כל בו).

האמצעים ששם השדרה כלה נחלקו זה מזה ונסדקה השדרה עם העלין שלמטה מהן ונסדקה השדרה כ"כ שנראין העלין העליונים לחוקין ומופרדין זה מזה.

יב. טור אורח חיים | הלכות לולב סימן תרמה

נחלקה התיומת פסול ופירש"י ב' עלים העליונים ששם השדרה כלה נחלק זה מזה ונסדק' השדרה עד העלין שלמטה מהם (ד) והגאונים מפרשים עליו העליונים שדרך להיות מחוברין נפרדו זה מזה ברובן עד שנראית כשנים ורי"ף פירש על כל עלי לולב שהם כפולים וגבן אחד ואם נפרדו (ה) פניהם זה מזה ועדיין מחוברים בגבן כשר אבל אם נחלקו בגבן רוב כל עלה ועלה ברוב כל עלין שבלולב פסול וכ"כ הרמב"ם וראב"ד ז"ל:

יג. הר"ן על הר"ף | מסכת סוכה דף יד עמוד א

נקטם ראשו. פירש הראב"ד ז"ל דראשו של לולב היינו ראש שדרו שהלולב הוא השדרה והוא עצומו זה נקרא לולב ואין עליו אלא כעלי ההדס שאינו נפסל משום קטימת העלין דהא תנן [דף לב ב] בהדס נקטם ראשו פסול ובודאי מגוף העץ קאמר מדאמרין עלה דאם עלתה בו תמרה כשר ואין התמרה עולה אלא בעץ עצמו והקשו עליו דלולב סתם בהדי עלין משמע וראיה לדבר ממאי דאפליגו רבי יוחנן ושמואל לקמן [שם] בשיעורו של לולב דשמואל אמר דשיעורו בהדי עלין קרינן ליה לולב סתם ורבי יוחנן דמשער ליה לבד מעלין מפרש ואמר שדרו של לולב אלמא לולב סתמא בהדי עלין משמע ועוד שאם אתה אומר שאין העלין מכלל הלולב היאך נחלקו בו אם העלין מן הכלל או לא והרי כיון שאינן מעצמו של לולב אין ראוי שיהיו נכללות בשיעורו ואין אלו תשובות אצלי דודאי שמואל הכי ס"ל [דלולב סתמא בהדי עלין משמע אבל רבי יוחנן דקי"ל כוותיה ס"ל] דסתם לולב לא משמע אלא שדרו דהא תנן במתניתין לולב שיש בו ג' טפחים וכדי לנענע בו וברייתא נמי תנן לולב ארבעה ומפרש להו רבי יוחנן לבר מעלין אלא משום דשמעיה רבי יוחנן לשמואל דאמר לולב ארבעה בהדי עלין הוצרך לפרש ולומר שדרו של לולב אף על גב דלדידיה לולב סתמא שדרו משמע ושמואל נמי אף על גב דס"ל דסתם לולב בהדי עלין משמע אפשר דמודה נקטם ראשו שדרו קאמר דבר הלמד מעניינו הוא מנקטם ראשו של הדס ומ"מ ראייתו מנקטם ראשו של הדס אינה מכרעת דאפשר הא כדאיתא והא כדאיתא שמפני שעליו של לולב מגופו הם כשנקטם עלהו העליון הוי נקטם ראשו אבל עלי הדס מתוך שאינו מגופו לא מקריא נקטם סתמא אלא בשנקטם עצו ולפיכך יש להחמיר ולפסול בקטימת עליו אלא שיש אומרים שאינו נפסל בקטימת עליו האמצעיים שלו בלבד אלא שנקטמו רוב עלין שלו ואין זה במשמע מדקתני נקטם ראשו ולפיכך יש לפסול בקטימת ראשו בכל שהוא וכן מה שאמרו בברייתא בגמרא לולב הכפוף סדוק בעלה זה אמרו ומשמע דמפסלי' בכל דהו לפי שעשו ראשו של לולב כחוטמו של אתרוג דאמר' בגמרא דאפילו כל שהוא פסול בו:

יד. ביאור הגר"א | אורח חיים סימן תרמה סעיף ו

נקטם ראשו דהיינו כו' ואם כו'. תוס' והרא"ש כתבו לכאורה משמע בשני העלין העליונים והקשו דא"כ ל"ל למימר נטלה התיומת פסול וחזרו ופי' רוב עלין העליונים וכ' עוד ב' תי' לקיים פי' הראשון שי"ל נקטם גרע שאינו הדר ועוד נקטם צריך דוקא שניהם וברשב"א ור"ן ומ"מ כ' העלה העליון האמצעי שנקטם וכ' ב"י דאפשר דל"פ שהתו' ורא"ש מיירי בלולבין שכלין בשני עלין ויש לולבין שהם כלין בג' עלין ובהו איירי הרשב"א ור"ן ומ"מ באמצעי שבהם ולפי שנראה לב"י

דוחק התירוצים האחרונים של תוס' ורא"ש שנקטם יהא גרע מנטלה וכן התו' השני דדוקא בשניהם דלא היא דיש שנפסלו בא' כנ"ל לכך כ' בש"ע כתו' הראשון אבל הרא"ש כ' שהתו' הראשון הוא דחוק וכ"כ הרשב"א והר"ן ב' הפי' והסכימו לפי' הזה שכתבו כיון שלא אמר נקטמו עליו כמו בנפרצו ואמר ראשו משמע ראשו של הלולב העלה העליון. והמ"מ לא הזכיר אלא הפי' הזה שכ' רבו בו הפי' והנכון שנקטם ראש העלה העליון שבו כלה הלולב וכ' הם שבקטימת כ"ש מיפסיל שי"א דוקא ברוב העלה העליונה כמו שאר הפסולין אבל הסכימו שבנקטם אפי' כ"ש מיפסיל כמו באתרוג מחוטמו ועמ"ש בס"ט:

טו. הר"ן על הר"ף | מסכת סוכה דף יד עמוד א

נפרצו עליו. פרש"י ז"ל והרב אלפסי ז"ל שנטלו העלין ממקום חבורן בשדרה ולא מחוור דגבי הדס דקתני ביה נפרצו עליו ליכא לפרושי ביה הכי שאם נתקו העלין מן העץ מיד הן נושרין ואין האגד מעמידן כעלי הלולב שהן ארוכין ועוד מדאמרין בגמרא אמר רב פפא נפרצו דעביד כחופיא ובפרק הגזול [דף צא א] משמע דחופיא היינו כשהעלין נחלקו לשנים דאמרין התם האי מאן דגזל לולבא ועבדי הוצי קני כלומר שנתק את העלין ממנו קנה גזל הוציין ועבדינהו חופיא קני והיינו שחלק את ההוצי דהיינו העלין לשנים ולשלוש ואף על פי שדחק הרמב"ן ז"ל גזל לולבא ועבדא הוצי היינו שחלק הלולב לשנים בשדרתו והוצי ועבדא חופיא היינו שגזל חצי לולב ונתק העלין ממנו אין זה במשמע לפיכך נראה כמו שפירש הראב"ד ז"ל דנפרצו עליו היינו שנחלקו העלין לשנים לארכן כדרך שעושין האומנין לעשות מהן קופות והעלין נקראין הוצי וכשמחלקין אותן לארכן נקראו חופיא הכי מוכחא בירושלמי דאמר' התם נפרצו עליו נעשה כמו שנחלקה התיומת אלמא שכשם שחלוק התיומת הוא במקום המתוים כך נפרצו עליו שנחלקו במקום רחבן אחת לשנים לארכן שאלו לפירוש של רש"י ז"ל והרב אלפסי ז"ל מה ענין נחלקה התיומת לנפרצו העלין שהעלין שלמים אלא שנתקו ממקום חבורן ודינם לא הוזכר לפי שהוא פשוט שכל שנתקן ממקום חבורן פסול אף על פי שעומדים ע"י אגד.

טז. ביאור הלכה | סימן תרמה סעיף ז ד"ה נסדק אם

דע דלדעת המחבר בס"ג בענין נחלקה התיומת דדוקא ברוב עלין יהיה קאי הדין זה על רוב העלין וקמ"ל דאף דשם מבואר בפוסקים דוקא אם החלוקה היה ברוב כל עלה ולא במקצתה דוקא אם לא ניכר החלוקה שהיו סמוכין זה לזה משא"כ אם נתרחקו הסדקין עד שנראו כשנים פסול וכן מבואר בלבוש ובלבושי שרד והרמ"א דצייר על העלה האמצעי קאי לשיטתו שהעתיק שם דעת הי"א אמנם לדעת המחבר בס"ג אף אם נחלק העלה האמצעית בכולו או ברובו עד דעביד כהימנא אפשר דכשר דאין לו שום יתרון כלל משאר עלין וכן משמע בלבושי שרד אמנם מדברי הר"ן סוף ד"ה אמר רב הונא משמע קצת שיש להחמיר בזה וצ"ע.

